ການສຳປະທານ ແລະ ເຊົ່າ ໃນ ສ.ປ.ປ.ລາວ

ການຈັດລຽງຂໍ້ມູນການລົງທຶນທີ່ດິນ

- ບົດສະຫຼຸບຫຍໍ້ -

2012

ບົດສັງລວມຫຍໍ້

ມີການພິຈາລະນາແລ້ວວ່າການລົງທຶນໃນທີ່ດິນເປັນບັນຫາພົວພັນຫຼາຍດ້ານບໍ່ວ່າຈະເປັນການປ່ຽນແປງທາງເສດຖະກິດ - ສັງຄົມ, ການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ພັດທະນາເສດຖະກິດໃນ ສປປ ລາວ. ການເພີ່ມຄວາມຕ້ອງການວັດຖຸດິບຂອງປະເທດເພື່ອນບ້ານທີ່ມີເສດຖະກິດກຳລັງເຕີບໃຫຍ່ (ໂດຍສະເພາະແມ່ນ ປະເທດໄທ, ຫວຽດນາມ ແລະ ສ.ປ. ຈີນ) ແລະ ການສ້າງນະໂຍບາຍ ແລະ ລະບຽບການທີ່ເອື້ອອຳນວຍໃຫ້ການລົງທຶນທີ່ເອົາຊັບພະຍາກອນ ແລະ ທີ່ດິນເປັນປັດໄຈກະຕຸກຊຸກຍູ້ໄດ້ພາໃຫ້ເນື້ອທີ່ດິນທີ່ອະນຸຍາດສຳລັບການພັດທະນາເພີ່ມຂຶ້ນໄວວາ. ຈຳນວນຂອງສັນຍາທີ່ດິນເພີ່ມຂຶ້ນສູງໃນຊຸມປີຜ່ານມາ, ເພີ່ມຂຶ້ນຫ້າສິບເທົ່າຈາກປີ 2000 ຫາ 2009. ແຕ່ກໍ່ຍັງມີການຖົກຖຽງກັນໃນທາງສ້າງສັນກ່ຽວກັບຕົ້ນທຶນ, ຜົນປະໂຫຍດ ແລະ ທາງເລືອກທີ່ຍືນຍົງຕໍ່ການກ້າວກະໂດດດັ່ງກ່າວນີ້ວ່າເປັນຍ້ອນຂາດຂໍ້ມູນທີ່ເຊື່ອຖືໄດ້ ແລະ ຂໍ້ມູນທີ່ສົມບູນແບບ.

ຫຼາຍທັດສະນະເຫັນວ່າບັນຊີການສຳປະທານ ແລະ ການເຊົ່າ ທີ່ດິນລັດນຳສະເໜີ ຖານຂໍ້ມູນທີ່ບໍ່ຊ້ຳໃຜໃນໂລກ ແລະ ມີຄຸນຄ່າທີ່ສຸດ. ມັນປະກອບດ້ວຍຂໍ້ມູນລັກສະນະພູມສາດທີ່ຊັດເຈນ ທີ່ເກັບກຳ ພາຍໃຕ້ໂຄງການ NREIC-GIZ ໃນເມື່ອກ່ອນ, ແລະ ເປັນບັນຊີທີ່ລະບົບອັນທຳອິດທີ່ສາມາດເບິ່ງ ແລະ ວິເຄາະຂອບເຂດ ແລະ ມິຕິຕ່າງໆຂອງການລົງທຶນທີ່ດິນໃນພາບລວມທັງຫມົດປະເທດ. ຮອດປັດຈຸບັນນີ້, ຂໍ້ມູນລວງເລິກກ່ຽວກັບການຂະຫຍາຍຕົວຂອງການລົງທຶນທີ່ດິນໃນ ສ.ປ.ປ. ລາວ ທີ່ມີຢູ່ທັງໝົດອີງໃສ່ບົນພື້ນຖານຂອງການສັງລວມສະຖິຕິ ທາງການ ຫຼື ກໍລະນີສຶກສາສະເພາະບາງບ່ອນ ເປັນຜົນໃຫ້ບໍ່ມີຂໍ້ມູນ ການສຳປະທານ ແລະ ການເຊົ່າທີ່ດິນ ລາຍລະອຽດໃນລະດັບຊາດ. ຂໍ້ມູນໃນບັນຊີໄດ້ຖືກເກັບກຳຢູ່ໃນ ທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ໃນບ່ອນທີ່ເຮັດໄດ້ຈະເກັບກຳໃນລັກສະນະພູມສາດທີ່ຊັດເຈນ ເພື່ອໃຫ້ສາມາດເຊື່ອມໂຍງຮວມກັນກັບຂໍ້ມູນ ລະດັບຊາດຊຸດອື່ນໆ ເພື່ອສ້າງຄວາມເຂົ້າໃຈເລິກເຊິ່ງກ່ຽວກັບຮູບແບບພາກພື້ນ ຕະຫຼອດຮອດ ກ່ຽວກັບຂົງເຂດທີ່ມີການ ສຳປະທານ ແລະ ການເຊົ່າເກີດຂຶ້ນ.

ນັບຕັ້ງແຕ່ເດືອນຕຸລາປີ 2011, ອົງການສະວິດເພື່ອການພັດທະນາແລະການຮ່ວມມື (SDC) ໄດ້ສະໜອງທຶນຊ່ວຍເຫຼືອໃຫ້ແກ່ສູນຂໍ້ມູນຂ່າວສານຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ (NREIC) ໃຫ້ດຳເນີນການເກັບກຳຂໍ້ມູນ ໃນຂົງເຂດທີ່ສົນໃຈນີ້. ທຶນຊ່ວຍເຫຼືອດັ່ງກ່າວນີ້ເຮັດແນວໃດ ໃຫ້ ສູນເພື່ອການພັດທະນາ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ (CDE) ຂອງມະຫາວິທະຍາໄລເບີນ ແລະ NREIC ສຸມໃສ່ຂໍ້ມູນທີ່ມີຢູ່ໃຫ້ກາຍຮູບອອກມາເປັນປຶ້ມຫົວນີ້. ປຶ້ມຫົວນີ້ນຳສະເໜີການວິເຄາະບັນຊີ, ຈັດໃຫ້ມີຊຸດ "ພາບຖ່າຍ" ເຊື່ອມໂຍງເຂົ້າກັບຂໍ້ມູນ, ພ້ອມກັບການຕີຄວາມໝາຍເພີ້ມເຕີມຂອງລັກສະນະສຳຄັນ ແລະ ທ່າອ່ຽງ.

ການວິເຄາະ ແລະ ຜົນໄດ້ຮັບໂດຍລວມ

ປຶ້ມນີ້ສະເໜີຮູບພາບໂດຍລວມລະດັບຊາດ ຄັ້ງທຳອິດຂອງການ ສຳປະທານ ແລະ ເຊົ່າທີ່ດິນ ໃນ ສປປ ລາວ. ມັນຈຶ່ງຖືເປັນການສະໜອງຂໍ້ມູນສຳຄັນ ແລະ ໃຫ້ຄວາມເຂົ້າໃຈລວງເລິກໃນຫຼາຍປະເດັນ ສຳຄັນໆ, ການກະຈາຍດ້ານທີ່ຕັ້ງພູມສາດຂອງສັນຍາທີ່ດິນ ແລະ ຂະໜາດຂອງການລົງທຶນທີ່ເນັ້ນໃສ່ທີ່ດິນ.

ການວິເຄາະດັ່ງກ່າວນີ້ບໍ່ໄດ້ລວມເອົາການສຳປະທານຂຸດຄົ້ນໄມ້, ສັນຍາຜູກພັນສອງສິ້ນ ແລະ ໂຄງການໄຟຟ້ານ້ຳຕົກ. ສ່ວນການສຳປະທານສຳຫຼວດບໍ່ແຮ່ພຽງແຕ່ວິເຄາະແບບຫຍາບໆແຍກອອກຈາກປະເພດການລົງທຶນທີ່ດິນປະເພດອື່ນ.

ດັ່ງນັ້ນ, ການວິເຄາະສຸມໃສ່ທີ່ 2,642 ສັນຍາທີ່ດິນ, ເຊິ່ງລວມກັນທັງຫມົດ 1.1ລ້ານ ຮ.ຕ. ຫຼືປະມານຫ້າເປີເຊັນຂອງດິນແດນຂອງສ.ປ.ປ. ລາວ. ເນື່ອງຈາກການບໍ່ໄດ້ວິເຄາະຄົບຖ້ວນ ແລະ ຂໍ້ຈຳກັດອື່ນໆທີ່ໄດ້ກ່າວໃນພາກທີ1, ເນື້ອທີ່ 1.1 ລ້ານ ຮ.ຕ. ສາມາດເວົ້າວ່າເປັນຕົວເລກຕ່ຳໆໄວ້.

ເພື່ອໃຫ້ເຂົ້າໃຈງ່າຍ, ການປູກເຂົ້າຖືເປັນພືດຫຼັກໃນປະເທດ, ເນື້ອທີ່ປູກເຂົ້າທັງໝົດຍັງມີພຽງແຕ່ 0,97 ຮ.ຕ. ເທົ່ານັ້ນ (MAF, 2012). ເປັນຕາຢ້ານໄປກວ່ານັ້ນ, ຂອບເຂດການລົງທຶນທີ່ອະນຸຍາດຂ້ອນຂ້າງມຸ່ງໄປໃສ່ທາງດິນປ່າໄມ້ ແລະ ເຂົ້າເຖິງໄດ້ງ່າຍ.

ສ່ວນໃຫຍ່ຂອງໂຄງການ (62%) ມີຂະໜາດນ້ອຍກວ່າ 5 ຮ.ຕ. ແລະໂຄງການໃຫ້ເຊົ່າມີທ່າອ່ຽງນ້ອຍກວ່າໂຄງການສຳປະທານຫຼາຍ. ໃນຂະນະທີ່ 213 ໂຄງການສຳປະທານແມ່ນ ຂະໜາດໃຫຍ່ ກວ່າ 500 ຮ.ຕ. ສ່ວນໃຫຍ່ຂອງໂຄງການໃຫ້ເຊົ່າຊ້ຳພັດນ້ອຍກ່ວາ 5 ຮ.ຕ. ເພາະສະນັ້ນ, ການສຳປະທານຂະໜາດໃຫຍ່ຈຳນວນໜ້ອຍໜຶ່ງພັດກວມເອົາເນື້ອທີ່ອະນຸມັດທັງໝົດໄປໃນອັດຕາສ່ວນຫຼາຍ: 135 ໂຄງການ ທີ່ໃຫຍ່ທີ່ສຸດ (ປະມານ 5% ຂອງໂຄງການທັງຫມົດ) ກວມເອົາ 89% ຂອງເນື້ອທີ່ ລົງທຶນທັງໝົດ. ທີ່ດິນຫຼາຍທີ່ສຸດ, ໂດຍສະເພາະສຳລັບໂຄງການຂະໜາດຫຼາຍກວ່າ 1,000 ຮຕ, ແມ່ນນຳໃຊ້ສຳລັບກິດຈະກຳຂະແໜງການຕົ້ນຕໍລວມທັງປ່າໄມ້ (ສ່ວນໃຫຍ່ປະກອບດ້ວຍການປູກຕົ້ນໄມ້ປະເພດດ່ຽວ ແຕ່ບໍ່ລວມເອົາການສຳປະທານຂຸດຄົ້ນໄມ້) ໂຄງການກະສິກຳ, ແລະ ໂຄງການຂຸດຄົ້ນບໍ່ແຮ່. ຂະແໜງການທີສອງ ແລະ ທີສາມມີພຽງ 3% ແລະ 7%

ຂອງເນື້ອທີ່ລົງທຶນທັງໝົດ ຕາມລຳດັບ. ບໍ່ແຮ່ແມ່ນຂະແໜງການຍ່ອຍທີ່ສຳຄັນທີ່ສຸດໃນດ້ານຈຳນວນໂຄງການ ແລະ ພື້ນທີ່ພາຍໃຕ້ການລົງທຶນ (21% ແລະ 50% ຕາມລຳດັບ); ໂຄງການບໍ່ແຮ່ຍັງແມ່ນໃຫຍ່ທີ່ສຸດໂດຍສະເລ່ຍ, ຢູ່ທີ່ 1.155 ເຮັກຕາ. ການກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ທັງສອງມີ 14% ຂອງຈຳນວນໂຄງການທັງໝົດ, ເຖິງວ່າໂຄງການປ່າໄມ້ມີ ຄ່າສະເລ່ຍເກືອບສອງເທົ່າຂອງຂະໜາດ ໂຄງການກະສິກຳ (885 ຮຕ ແລະ 453 ເຮັກຕາ ໂດຍສະເລ່ຍຕາມລຳດັບ).

ນັກລົງທຶນພາຍໃນມີຈຳນວນ ໂຄງການຫຼາຍ (1,705 ຫຼື ປະມານ 65% ຂອງຈຳນວນໂຄງການ ທັງໝົດ), ແຕ່ວ່າບັນດາໂຄງການພາຍໃນໂດຍສະເລ່ຍ ເກືອບສິບເທື່ອ ນ້ອຍກວ່າໂຄງການລົງທຶນ ຕ່າງປະເທດເກືອບສິບເທົ່າ. ປະເທດຈີນ, ປະເທດໄທ ແລະ ຫວຽດນາມແມ່ນນັກລົງທຶນຕ່າງປະເທດ ທີ່ໃຫຍ່ທີ່ສຸດ, ທັງຢູ່ໃນແງ່ຂອງຈຳນວນໂຄງການ ແລະ ເນື້ອທີ່ (617 ສັນຍາ ຫຼື 23% ຂອງສັນຍາທັງຫມົດ, ແລະ 579.821 ເຮັກຕາ ຫຼື 53% ຂອງທີ່ດິນທັງຫມົດພາຍໃຕ້ການລົງທຶນ). ນັກລົງທຶນຈີນມີຈຳນວນ ໂຄງການການລົງທຶນຫຼາຍທີ່ສຸດຂອງຕ່າງປະເທດ (299), ແຕ່ມັນມີທ່າອ່ຽງທີ່ ຈະມີນ້ອຍກວ່າໃນດ້ານຂະໜາດຂອງໂຄງການ ການລົງທຶນຂອງຫວຽດນາມ ເລັກໜ້ອຍ, ດັ່ງນັ້ນ ເນື້ອທີ່ທັງຫມົດພາຍໃຕ້ການລົງທຶນຂອງຈີນແມ່ນຕ່ຳກວ່າການລົງທຶນຫວຽດນາມ (199,015 ຮຕ ແລະ 307.169 ເຮັກຕາ ຕາມລຳດັບ). ໂຄງການລົງທຶນຮ່ວມແມ່ນມີຂະໜາດສະເລ່ຍໃກ້ຄຽງກັນກັບບັນດາ ໂຄງການລົງທຶນຕ່າງປະເທດ (1,048 ຮ.ຕ.); ເຖິງແມ່ນວ່າຈະມີ ຈຳນວນ ໂຄງການຮ່ວມມື (140 ສັນຍາ), ມັນກໍຍັງຄົງມີເນື້ອທີ່ຮອດ 123.673 ຮ.ຕ. ຂອງເນື້ອທີ່ທັງຫມົດທີ່ຢູ່ພາຍໃຕ້ການລົງທຶນ. ເຖິງວ່າ ການລົງທຶນເກີດຂຶ້ນຢ່າງຫຼວງຫຼາຍໃນທົ່ວ ສປປ ລາວ, ແຕ່ເນື້ອທີ່ພາຍໃຕ້ການລົງທຶນທັງໝົດ ໃຫຍ່ທີ່ສຸດໃນເຂດພາກເໜືອໃນຂະນະທີ່ທາງພາກກາງຂອງ ສປປ ລາວ ມີຈຳນວນສັນຍາທີ່ສຸດ.

ຜົນຜະຫຼິດທີ່ປູກຫຼືຜະຫຼິດຕະພັນທີ່ຂຸດຄົ້ນຈາກດິນເຊິ່ງອະນຸຍາດລົງທຶນນັ້ນ ມີລັກສະນະເຊື່ອມໂຍງກັບເງື່ອນໄຂທາງດ້ານກາຍະພາບ, ຄວາມຕ້ອງການຂອງຕະຫຼາດສົ່ງອອກ ແລະ ຕົວຂັບເຄື່ອນດ້ານນະໂຍບາຍ. ນ້ຳຕານ ແລະ ໝາກເຍົາ ເຊິ່ງນັກລົງທຶນໄທ ແລະ ເກົາຫຼີເປັນຫຼັກ ມີເນື້ອທີ່ກວ້າງຂວາງ (34,969 ຮ.ຕ. ແລະ 25,179 ຮ.ຕ. ຕາມລຳດັບ) ຖ້າສົມທຽບໃສ່ຜົນຜະຫຼິດກະສິກຳປະເພດອື່ນໆ ແລະ ສ່ວນໃຫຍ່ກວມເອົາເຂດພາກກາງ ແລະ ພາກໃຕ້ບ່ອນທີ່ດິນພຽງ, ດິນກະສິກຳຍັງຄົງມີປະສິດຕິຜົນເຫຼືອຢູ່. 66% ຂອງສວນປູກໄມ້ຕັ້ງຢູ່ເຂດພາກໃຕ້ສ່ວນຫຼາຍພາຍໃຕ້ການລົງທຶນຂອງຫວຽດນາມ. ຢາງເປັນຕົ້ນໄມ້ທີ່ປູກຄອບຄຸມຢູ່ມາກມາຍບໍ່ໄດ້ກ່ຽວກັບວ່າຢູ່ພາກໃດ ຫຼື ນັກລົງທຶນປະເທດໃດ (ມີ 225 ໂຄງການປົກຄຸມ 129,614 ຮ.ຕ.). ຕົວເລກນີ້ກໍ່ປະເມີນແບບຕ່ຳໆເນື້ອທີ່ປູກຝັງ, ເພາະເຫັນວ່າຍັງມີການປູກຢາງແບບພັນທະສັນຍາສອງສົ້ນ, ປົກະຕິຢູ່ພາກເໜືອ ໃນທາງກົດໝາຍບໍ່ຖືວ່າເປັນການສຳປະທານ ຫຼື ເຊົ່າ (ສະນັ້ນກໍ່ເລີຍບໍ່ໄດ້ລວມຢູ່ໃນຕົວເລກນີ້).ເຖິງແມ່ນວ່າ ໃນຕົວຈິງມີການສຶກສາຈຳນວນຫຼາຍບົ່ງຊີ້ວ່າ ສັນຍາຜູກພັນສອງສົ້ນຄ້າຍຄືກັບສຳປະທານ ໃນພາກປະຕິບັດສຳລັບສັນຍາການຊົດເຊີຍແລະສັນຍາແຮງງານ (Shi 2008, Dwyer ຈະຈັດພິມໃນມໍ່ໆນີ້)

ໂຄງການຂຸດຄົ້ນບໍ່ແຮ່ສ່ວນຫຼາຍມີຢູ່ພາກເໜືອ ແລະ ພາກກາງ, ມີພຽງແຕ່ 6%ຂອງເນື້ອທີ່ໂຄງການລົງທຶນບໍ່ແຮ່ທີ່ຕັ້ງຢູ່ພາກໃຕ້. ໂຄງການສຳຫຼວດບໍ່ແຮ່ກວມເນື້ອທີ່ດິນຢ່າງໄພສານ (1,026,873 ຮ.ຕ.) ເກືອບເທົ່າກັບທັງໝົດເນື້ອທີ່ສຳປະທານ ແລະ ເຊົ່າທີ່ດິນເພື່ອກິດຈະກຳປະເພດອື່ນລວມກັນ.

ການວິເຄາະລັກສະນະພູມສາດ ແລະ ເນື້ອໃນ

ເພື່ອສ້າງຄວາມເຂົ້າໃຈເລິກເຊິ່ງດ້ານເນື້ອໃນດ້ານຊີວະກາຍະພາບ ແລະ ເສດຖະກິດ-ສັງຄົມໃນການອະນຸຍາດໂຄງການສຳປະທານ ແລະ ເຊົ່າທີ່ດິນ, ປຶ້ມຫົວນີ້ວິເຄາະຂໍ້ມູນທີ່ຂຶ້ນບັນຊີສົມທົບກັບຂໍ້ມູນມືສອງອື່ນໆ. ເຖິງແມ່ນວ່າມີພຽງ 1,258ໂຄງການ (53%ຂອງໂຄງການທັງໝົດ) ມີຂໍ້ມູນໃນລັກສະນະພູມສາດອ້າງອີງ ແລະ ກໍ່ໄດ້ວິເຄາະໃນສ່ວນນີ້, ຜົນໄດ້ຮັບຈາກການວິເຄາະໄດ້ປະກອບສ່ວນຢ່າງສຳຄັນຕໍ່ການອະພິປາຍໃນກອບກວ້າງໆກ່ຽວກັບການສຳປະທານ ແລະ ການເຊົ່າທີ່ດິນ.

ບໍ່ແມ່ນເລື່ອງແປກ, ເນື້ອທີ່ພາຍໃຕ້ການລົງທຶນຢູ່ໃນເຂດທົ່ງພຽງຂອງ ສ.ປ.ປ.ລາວ (ຕ່ຳກວ່າລະດັບ 500ແມັດເໜືອນ້ຳທະເລ). ເນື້ອທີ່ພາຍໃຕ້ການລົງທຶນຂ້ອນຂ້າງເຂົ້າເຖິງໄດ້ງ່າຍໂດຍທຽບຖານ, ສ່ວນຫຼາຍບໍ່ເກີນໜຶ່ງຊົ່ວໂມງເດີນທາງຫາເທດສະບານເມືອງໃກ້ຄຽງ. ໂຄງການຂະແໜງການຕົ້ນຕໍຢູ່ໃນເຂດຫ່າງໄກສອກຫຼີກທີ່ສຸດສົມທຽບໃສ່ທຸກຂະແໜງ, ໂຄງການບໍ່ແຮ່ໂດຍສະເລ່ຍໄກຈາກເທດສະບານເມືອງທີ່ສຸດ (58% ຂອງໂຄງການໃຊ້ເວລາເດີນທາງຫຼາຍກວ່າ 2 ຊົ່ວໂມງຫາເທດສະບານເມືອງທີ່ໃກ້ສຸດ). ເນື້ອທີ່ພາຍໃຕ້ການລົງທຶນຕ່າງປະເທດກໍ່ເຂົ້າເຖິງຍາກກວ່າຄ່າສະເລ່ຍ, ໂດຍສະເພາະເມື່ອສົມທຽບກັບການລົງທຶນພາຍໃນ- ທ່າອ່ຽງນີ້ເບິ່ງແລ້ວເປັນຍ້ອນເນື້ອທີ່ໂຄງການໂດຍສະເລ່ຍມີຂະໜາດໃຫຍ່ ແລະ ໜັກໄປທາງກິດຈະກຳຂະແໜງການຕົ້ນຕໍຂອງນັກລົງທຶນຕ່າງປະເທດ.

ສັງລວມແລ້ວ, ການວິເຄາະລັກສະນະພູມສາດກວມເອົາປະມານ 1900ບ້ານທີ່ມີທີ່ດິນຢູ່ພາຍໃຕ້ການສຳປະທານ ແລະ ເຊົ່າ-ອີກອັນໜຶ່ງ, ຕົວເລກນີ້ຕີຕ່ຳໆໄວ້ເພາະພິຈາລະນາຈາກຈຳນວນທີ່ດິນຈຳກັດໃນເຂດທີ່ມີຂໍ້ມູນອ້າງອີງທາງພູມສາດ. ເນື້ອທີ່ບ່ອນທີ່ໂຄງການລົງທຶນຕັ້ງຢູ່ມີເກນຄວາມທຸກຍາກສະເລ່ຍ 27% (ເກນຄວາມທຸກຍາກຄິດໄລ່ຕາມວິທີທີ່ ແອບເປູ ແລະ ຄະນະ (2008) ກຳນົດ). ຕົວເລກນີ້ຕ່ຳກວ່າຕົວ

ເລກທີ່ປະເມີນບ້ານທຸກຍາກໃນທົ່ວປະເທດທີ່ປະເມີນເກນຄວາມທຸກຍາກໄດ້ໃນລະດັບ 34.7% (ແອບເປູ,2008). ເຊັ່ນດຽວກັນນີ້, ອັດຕາການຮູ້ໜັງສືໃນພື້ນທີ່ພາຍໃຕ້ການລົງທຶນແມ່ນ 80%, ເຈັດເປີເຊັນສູງກວ່າອັດຕາການຮູ້ໜັງສືທົ່ວປະເທດເຊິ່ງມີ 73%. ຄຳຖາມຄົ້ນຄວ້າສຳຄັນໃນຕໍ່ໜ້າແມ່ນວ່າ ຜົນກະທົບຂອງໂຄງການລົງທຶນຈະໃຫ້ຜົນແຕກຕ່າງກັນຫຼືບໍ່ລະຫວ່າງເຂດໄກ ແລະ ເຂດທີ່ເຂົ້າເຖິງໄດ້ງ່າຍກວ່າ.

ການລົງທຶນຂອງຕ່າງປະເທດ, ພິເສດຫວຽດນາມ, ຈີນ ແລະ ໄທ ມີຢູ່ໃນເຂດມັ່ງຄັ່ງໜ້ອຍກວ່າໂຄງການລົງທຶນພາຍໃນ ແລະ ຮ່ວມທຶນເລັກໜ້ອຍ, ເຖິງວ່າທັງໝົດຈະຢູ່ໃນເກນທຸກຍາກຕ່ຳກວ່າຄ່າສະເລ່ຍລະດັບຊາດ. ພື້ນທີ່ໂຄງການຂະແໜງການຕົ້ນຕໍ ສົມທຽບກັບໂຄງການລົງທຶນທັງໝົດ, ແມ່ນທຸກທີ່ສຸດ ແລະ ຮູ້ໜັງສືໜ້ອຍທີ່ສຸດ ໂດຍຂະແໜງການຍ່ອຍປ່າໄມ້ເປັນເຂດທີ່ທຸກທີ່ສຸດສົມທຽບກັບຂະແໜງການຍ່ອຍອື່ນໆ. ຄອບຄົວຊົນເຜົ່າທີ່ເວົ້າພາສາລາວ-ໄຕ ກວມສ່ວນໃຫຍ່ໃນເຂດລົງທຶນ (72%ຂອງປະຊາກອນໃນພື້ນທີ່ພາຍໃຕ້ການລົງທຶນແມ່ນລາວ-ໄຕ ຂະນະທີ່ທົ່ວປະເທດມີ 14%). ປະຊາກອນໃນເຂດໂຄງການລົງທຶນຂະແໜງການຕົ້ນຕໍຂ້ອນຂ້າງຢູ່ຫ່າງໄກສອກຫຼີກ ແລະ ມັ່ງຄັ່ງໜ້ອຍ, ມີອັດຕາສ່ວນຂອງຜູ້ທີ່ບໍ່ແມ່ນລາວ-ໄຕຫຼາຍກວ່າຂະແໜງການອື່ນໃດ.

ລັດຖະບານແຫ່ງ ສ.ປ.ປ.ລາວ ຕັ້ງເປົ້າໝາຍອັນສູງສົ່ງໃຫ້ໄດ້ພື້ນທີ່ປົກຫຸ້ມປ່າໄມ້ 65% ໃນປີ 2015 ແລະ 70%ໃນປີ 2020 (ກກປ, 2005) ກົດໝາຍປ່າໄມ້ (ລບ, 2007) ນິຍາມ ແລະ ກຳນົດເຂດສາມປະເພດປ່າ: ປ່າອະນຸລັກ, ປ່າປ້ອງກັນ, ແລະ ປ່າຜະລິດ.ປະເພດເຫຼົ່ານີ້ບໍ່ໄດ້ບອກການປົກຄຸມໜ້າດິນໃນຂະນະນີ້ ແຕ່ພັດກຳນົດປະເພດການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ລະບຽບການນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ໂດຍການຊ້ອນທັບຂໍ້ມູນທີ່ຂຶ້ນບັນຊີ ແລະ ຂໍ້ມູນລັກສະນະພູມສາດ (ກກປ/ກປ, 2011) ເກືອບໜຶ່ງສ່ວນສາມຂອງການສຳປະທານ ແລະ ການເຊົ່າທີ່ໄດ້ອະນຸຍາດ ສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າຕົກຢູ່ໃນເຂດແດນທີ່ຈັດປະເພດເປັນປ່າໄມ້.ຂະນະທີ່ປ່າຜະລິດອາດຄາດຫວັງໃຫ້ຮອງຮັບຈຳນວນໂຄງການລົງທຶນໄດ້ຫຼາຍໂດຍພິຈາລະນາຈາກຂໍ້ຈຳກັດກ່ຽວກັບກິດຈະກຳການພັດທະນາໃນເຂດປ່າໄມ້ປ່າສະຫງວນ ແລະ ປ່າປ້ອງກັນ, ຊ້ຳພັດເຫັນວ່າການລົງທຶນຕົກໃນເຂດເປັນປະເພດປ່າປ້ອງກັນ (23%ຂອງເນື້ອທີ່ລົງທຶນທັງໝົດ). ຄວາມແຕກຕ່າງລະຫວ່າງການກຳນົດໃນລະບຽບການ ແລະ ການປະຕິບັດຕົວຈິງເປັນສິ່ງທີ່ໜ້າເປັນຫ່ວງຫຼາຍ, ມີຄວາມຕ້ອງການສຶກສາເລິກເຂົ້າໄປວ່າການຟື້ນຟູປ່າໄມ້ ແລະ ການປ້ອງກັນປ່າໄມ້ຈະໄດ້ຮັບການເອົາໃຈໃສ່ຄືລະບຸໄວ້ໃນນະໂຍບາຍຫຼືບໍ່.

ຂໍ້ມູນການຂຶ້ນບັນຊີປ່າໄມ້ລະດັບຊາດ (ກກປ,2002) ໄດ້ຖືກໃຊ້ເຂົ້າໃນການວິເຄາະການປົກຫຸ້ມໜ້າດິນທີ່ອະນຸຍາດລົງທຶນໃນ ສ.ປ.ປ.ລາວ. ຜົນການວິເຄາະຊີ້ໃຫ້ເຫັນວ່າ ອັດຕາສ່ວນໃຫຍ່ທີ່ສຸດຂອງທີ່ດິນທີ່ໄດ້ອະນຸຍາດລົງທຶນຕົກຢູ່ໃນເຂດປ່າຟື້ນຟູ, ມີ 45%ຂອງເນື້ອທີ່ທັງໝົດທີ່ອະນຸຍາດສຳປະທານຕົກຢູ່ໃນຊັ້ນປົກຫຸ້ມໜ້າດິນປະເພດນີ້, ຕາມມາດ້ວຍ 37% ຢູ່ເທິງດິນປ່າໄມ້. ປ່າຟື້ນຟູລວມເອົາປ່າເຫຼົ່າອ່ອນ, ປ່າເຫຼົ່າແກ່ ແລະ ເນື້ອທີ່ທີ່ຢູ່ໃນລະບົບກະສິກຳໝູນວຽນ. ການກວມເອົາສອງປະເພດປົກຫຸ້ມໜ້າດິນຂອງທີ່ດິນທີ່ອະນຸຍາດລົງທຶນເຫຼົ່ານີ້ກໍ່ໝາຍຄວາມວ່າຈະສົ່ງຜົນກະທົບທີ່ເຫັນໄດ້ຊັດເຈນຕໍ່ການປົກຫຸ້ມໜ້າດິນ-ໂດຍສະເພາະທີ່ເປັນດິນປ່າໄມ້ໃນ ສ.ປ.ປ.ລາວ

ພາບໃນອະນາຄົດ

ສິ່ງທີ່ຄົ້ນພົບໃນປຶ້ມຫົວນີ້ຕອບສະໜອງບັນດາຈຸດປະສົງທີ່ແຕກຕ່າງກັນໃນການອະພິປາຍກວ້າງໆກ່ຽວກັບການສຳປະທານ ແລະ ການເຊົ່າທີ່ດິນໃນ ສ.ປ.ປ.ລາວ ເລີ່ມຈາກມັນເປັນຂໍ້ມູນພື້ນຖານທີ່ສຳຄັນສຳລັບການສຶກສາຄົ້ນຄວ້າໃນຕໍ່ໜ້າ. ຜົນໄດ້ຮັບເຫຼົ່ານີ້, ສົມທົບກັບ ກໍລະນີສຶກສາທີ່ມີຢູ່ຊີ້ໃຫ້ເຫັນເຖິງຈຳນວນຂອງຈຸດອ່ອນໃນການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ບໍລິຫານທີ່ດິນປະຈຸບັນ. ໂດຍສະເພາະ ມັນຊີ້ໃຫ້ເຫັນບັນຫາໃນການປະຕິບັດນະໂຍບາຍການລົງທຶນ, ການປະສານງານຂອງລັດຖະບານ ແລະ ຄວາມໂປ່ງໃສ. ປຶ້ມຫົວນີ້ຍັງສະເໜີໂອກາດສຳລັບການວິເຄາະລົງເລິກ ຫຼື ເສີມຂະຫຍາຍສິ່ງທີ່ຄົ້ນພົບໃນເວລານີ້. ການຄົ້ນຄວ້າໃນຕໍ່ໜ້າແມ່ນມີຄວາມຈຳເປັນເພື່ອເຮັດໃຫ້ໄດ້ຮັບຄວາມເຂົ້າໃຈໃນວົງກວ້າງກ່ຽວກັບປັດໄຈຂັບເຄື່ອນຕົ້ນຕໍ ແລະ ຂະບວນການຕັດສິນໃຈທີ່ຢູ່ເບື້ອງຫຼັງທ່າອ່ຽງໃນການລົງທຶນທີ່ດິນທີ່ໄດ້ຕິດຕາມຢູ່ນີ້.

ຍິ່ງກວ່ານີ້, ປຶ້ມຫົວນີ້ຈະຊ່ວຍປັບປຸງທ່າແຮງໃນການວິເຄາະ ແລະ ນຳສະເໜີພາບ "ເຫັນໄດ້ຊັດ" ຂໍ້ມູນໃນລັກສະນະພູມສາດ, ຖ້າຈະເວົ້າກ່ຽວກັບພູມີທັດຂອງການລົງທຶນທີ່ສຸມໃສ່ຊັບພະຍາກອນຢູ່ໃນ ສ.ປ.ປ.ລາວ ມັນໄດ້ເຮັດລະອຽດລົງເລິກໄປຮອດກໍລະນີສຶກສາສະເພາະ ເພື່ອເຮັດໃຫ້ເຂົ້າໃຈຂອບເຂດຂອງການລົງທຶນທີ່ດິນໃນພາບທີ່ກວ້າງກວ່າເຊິ່ງເປັນຂັ້ນຕອນສຳຄັນເມື່ອພິຈາລະນາການແລ່ນບໍ່ທັນກັນລະຫວ່າງລະບຽບການ ແລະ ຄວາມສາມາດຂອງລັດຖະບານໃນການຕິດຕາມກວດກາ ແລະ ຈັງຫວະຂອງການອະນຸຍາດໃຫ້ລົງທຶນໃນທີ່ດິນ, ນອກຈາກນີ້ຍັງມີຊັ້ນຂໍ້ມູນອື່ນໆຈຳນວນຫຼວງຫຼາຍທີ່ເຊື່ອມໂຍງກັບຂໍ້ມູນທີ່ຂຶ້ນບັນຊີອາດປະກົດຜົນໄດ້ຮັບເພີ່ມເຕີມນອກຈາກທີ່ນຳສະເໜີຢູ່ນີ້. ສຸດທ້າຍ, ນອກເໜືອຈາກຈະສາມາດນຳເອົາໄປເປັນນະໂຍບາຍຈາກຜົນຂອງການສຶກສາຄວາມຈິງທີ່ວ່າຂໍ້ມູນນີ້ໄດ້ຖືກເກັບກຳໃນລະດັບຊາດ, ການວິເຄາະ ແລະ ເຜີຍແຜ່ ໃນຮູບແບບນີ້ສະແດງເຖິງຄວາມສຳເລັດທີ່ສຳຄັນດ້ານ ຄວາມໂປ່ງໃສ. ຜົນຂອງມັນຍັງຊີ້ໃຫ້ເຫັນເຄື່ອງໝາຍໃນການພັດທະນາເຄື່ອງມື ສຳລັບການກຳນົດນະໂຍບາຍທີ່ອີງໃສ່ຂໍ້ມູນຄວາມຈິງກໍ່ຄືຄວາມພະຍາຍາມທີ່ຈະປັບປຸງການເກັບກຳຂໍ້ມູນ, ການຈັດຕັ້ງ ແລະ ການແລກປ່ຽນຂໍ້ມູນໃນ ສ.ປ.ປ.ລາວ ເພາະສະນັ້ນ, ຜູ້ຂຽນປຶ້ມຫົວນີ້ຈຶ່ງຫວັງວ່າການຄົ້ນພົບຈະຊ່ວຍຕີຂອບນິຕິກຳທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ແລະ ປະກອບສ່ວນຕໍ່ການປັບປຸງກົດໝາຍທີ່ດິນ ແລະ ກົດໝາຍປ່າໄມ້ກໍ່ຄືການດຳເນີນການຢ່າງລະອຽດລະອໍ, ຖືເປັນບັນຫາສຳຄັນເໜືອສິ່ງອື່ນໃດ ແລະ ເຮັດໃຫ້ປະສານກົມກຽວກັນແໜ້ນຂອງນະໂຍບາຍຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ ແລະ ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ.